

2026-03-06
Jämställdhetsmyndigheten
info@jamstalldhetsmyndigheten.se
Diarienummer: 25/00864

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till
ju.L1@regeringskansliet.se
Diarienummer: Ju2025/02569

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ BETÄNKANDET DS 2025:28 STÄRKT TRYGGHET I BO- STADSRÄTTER

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker delvis förslaget om förverkande vid brott i lägenheten i de fall det rör sig om koppleriverksamhet, men myndigheten avstyrker en reglering som möjliggör ett förverkande om sexuella förbindelser mot ersättning förekommer i lägenheten, i de fall det rör sig om prostitution utan koppling till koppleriverksamhet.

Jämställdhetsmyndigheten avstyrker den föreslagna utformningen av 9b § i Bostadsrättslagen rörande bostadsrättshavarens tillsynsansvar. Vi anser att utredningen i alltför hög grad ålägger den enskilde ett ansvar som i praktiken är ogörligt att efterleva såsom i situationer vid mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Synpunkter enligt utredningens disposition

4.7 Förverkande vid brott i lägenheten

Jämställdhetsmyndigheten tillstyrker delvis förslaget i de fall det rör sig om koppleriverksamhet där bostadsrättsinnehavaren tar vinning av annans sexuella förbindelser mot ersättning.

Myndigheten motsätter sig däremot en reglering som möjliggör förverkande av bostadsrätt när sexuella förbindelser mot ersättning förekommer i lägenheten i de fall det rör sig om prostitution utan koppling till koppleri eller annan exploatering.

Bedömningar bör grundas på svensk prostitutionslagstiftnings skyddsperspektiv. Svensk rätt utgår från att personer i prostitution befinner sig i en utsatt situation och att prostitution ska förstås i ett våldsperspektiv, med likheter till våld i nära relationer. Lagstiftningen innebär vidare att köp av sexuell tjänst är kriminaliserat, medan den som säljer sexuella tjänster inte är straffbar. Att sexuella tjänster erbjuds vid upprepade tillfällen innebär inte heller att bostadsrättsinnehavaren därigenom begår brott vanemässigt eller i större omfattning. Att låta sådan användning av

lägenheten omfattas av bestämmelser om förverkande riskerar därför att utvidga begreppet brottslighet på ett sätt som strider mot lagstiftningens skyddsperspektiv.

Ett förverkande riskerar dessutom att indirekt sanktionera den person som lagstiftningen avser att skydda, förvärra utsattheten och motverka tillgången till stödinsatser. Civilrättsliga sanktioner mot den utsatta kan inte ersätta det straffrättsliga ansvaret att lagföra gärningspersoner.

Om bostadsrättsinnehavaren själv är utsatt för koppleri, människohandel, tvång eller våld bör detta särskilt beaktas vid skälighetsbedömningen. Sverige är vidare bundet av Palermoprotokollet¹, som förpliktar staten att skydda och bistå offer för människohandel. Ett förverkande som drabbar en potentiellt exploaterad person riskerar att stå i strid med dessa åtaganden.

Vid misstanke om att sexköp förekommer i en lägenhet bör bostadsrättsföreningen i första hand göra en polisanmälan. Det är polisens ansvar att utreda och beivra sexköp, koppleri och människohandel. Genom att anmäla misstänkt brottslighet markerar föreningen att den inte accepterar brott i fastigheten, utan att samtidigt riskera att genom civilrättsliga åtgärder förvärra situationen för en person i utsatthet. Att förverka en bostad utan någon straffrättslig prövning skett riskerar att leda till godtyckliga bedömningar.

Införande av 9b § i Bostadsrättslagen

Jämställdhetsmyndigheten avstyrker den föreslagna utformningen av 9b §, rörande bostadsrättshavarens tillsynsansvar. Vi anser att utredningen i alltför hög grad ålägger den enskilde ett ansvar som i praktiken är ogörligt att efterleva, särskilt i situationer som mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Utredningens förslag innebär att en bostadsrättshavare förväntas utöva tillsyn och kontroll över personer i sin närhet för att undvika förverkande av nyttjanderätten. Jämställdhetsmyndigheten anser att utredningen lägger ett alldeles för stort ansvar på den våldsutsatta för att stoppa och begränsa störningar som har sin grund i att hon eller han utsatts för våld av en närstående. Att förvänta sig att en våldsutsatt ska förvägra ett våldsutövande vuxet barn tillträde till bostaden bortser från de faktiska maktförhållanden och rädslan som våldet skapar. Det saknas i utredningen en djupare förståelse för hur våldets konsekvenser i form av kontroll i de flesta fall försvårar ett sådant tillsynsansvar. Det kan exempelvis vara svårt för en våldsutsatt äldre att förvägra sitt vuxna barn att vistas i lägenheten och ansvara för hur ett vuxet barn beter sig såväl som i lägenheten såväl som i närområdet.

En ytterligare grund för vårt avstyrkande är förslagets konsekvenser för barnfamiljer där ett barn eller en ungdom är involverad i gängkriminalitet. Att en hel familj riskerar att förlora sin bostad på grund av en enskild individs handlingar framstår som en oproportionerlig konsekvens.

¹ [Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime | OHCHR](#)

Enligt vår bedömning beaktar utredningen inte FN:s konvention om barnets rättigheter tillräckligt, särskilt med hänsyn till följande artiklar:

- Artikel 2: Barnets rätt att inte bli straffad eller diskriminerad på grund av föräldrars eller familjemedlemmars handlingar.
- Artikel 3: Vid alla åtgärder som rör barn ska barnets bästa komma i främsta rummet. Att göra en hel familj (inklusive syskon) bostadslös på grund av en familjemedlems agerande kan svårligen anses förenligt med barnets bästa.
- Artikel 27: Barnets rätt till en skälig levnadsstandard, där bostaden är en grundförutsättning.

Precis som utredningen konstaterar, att utgångspunkten är att alla boende ska ha rätt till en hög grad av trygghet i sitt boende, så borde utredningen i större utsträckning beakta att inte alla har förmågan att till fullo ta ansvar för de som vistas i bostaden.

För Jämställdhetsmyndigheten

Anna Tingbäck
Chefsjurist

Peter Vikström
Avdelningschef

I ärendets slutliga handläggning har t.f. enhetschefen Eva-Maria Ambersjö samt utredarna Yvonne Karlsson, Catarina Gustafsson samt Maria Björsson deltagit.